

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W OLSZTYNIE

LOL.410.18.1.2024

Pan
Radosław Król
Wojewoda Warmińsko-Mazurski
Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki
w Olsztynie
Al. J. Piłsudskiego 7/9
10-575 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/095 - Finansowanie kościołów i innych związków wyznaniowych oraz niektórych związanych z nimi podmiotów przez wybrane jednostki publiczne

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie
Al. J. Piłsudskiego 7/9, 10-574 Olsztyn

Kierownik jednostki kontrolowanej

Radosław Król, Wojewoda Warmińsko-Mazurski, od 20 grudnia 2023 r.

W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili:

- Artur Henryk Chojecki, Wojewoda Warmińsko-Mazurski, od 9 grudnia 2015 r. do 2 listopada 2023 r.,
- Piotr Opaczewski, II Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski, który w okresie od 2 listopada 2023 r. do 19 grudnia 2023 r. pełnił obowiązki Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.

Zakres przedmiotowy kontroli

1. Wydawanie potwierdzeń przyjęcia powiadomień od władz kościelnych o utworzeniu, zmianach nazwy i siedziby, zmianie granic, połączeniu, podziale i zniesieniu kościelnej osoby prawnej oraz o zmianie osób sprawujących funkcje organu osoby prawnej i wydawanie zaświadczeń o posiadaniu osobowości prawnej.
2. Udzielanie dotacji kościołom, innym związkom wyznaniowym, kościelnym osobom prawnym oraz niektórym związanym z nimi podmiotom.
3. Gospodarowanie nieruchomościami należącymi do zasobu Skarbu Państwa w zakresie dotyczącym kościołów, innych związków wyznaniowych, kościelnych osób prawnych oraz niektórych związanych z nimi podmiotów.

Okres objęty kontrolą

Lata 2021-2023 z uwzględnieniem działań wcześniejszych i późniejszych, mających związek z kontrolą.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie

Kontrolerzy

1. Piotr Górny, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LOL/109/2024 z 10 września 2024 r.
2. Emilia Wasilewska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/110/2024 z 10 września 2024 r.
3. Piotr Wanic, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LOL/123/2024 z 27 września 2024 r.

(akta kontroli str. 1-7)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Wojewody Warmińsko-Mazurskiego (dalej: „Wojewody”) związane z finansowaniem kościołów i innych związków wyznaniowych oraz niektórych związanych z nimi podmiotów.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Ocenę tę uzasadnia prawidłowe i rzetelne realizowanie przez Wojewodę zadań związanych z przyjmowaniem od władz kościelnych stosownych powiadomień³ oraz wydawaniem potwierdzeń ich przyjęcia. Zgodnie z obowiązującymi przepisami wydawano również zaświadczenia o posiadaniu przez jednostki organizacyjne kościołów i innych związków wyznaniowych osobowości prawnej, a także wymagano przedstawienia uiszczenia opłaty skarbowej w wymaganej wysokości.

Prawidłowo i rzetelnie Wojewoda udzielał kościołom, innym związkom wyznaniowym oraz kościelnym osobom prawnym wsparcia finansowego w postaci dotacji z budżetu państwa. Analiza trzech dotacji udzielonych na realizację zadania pn. „Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością” – edycje: 2021, 2022 i 2023 (w dziale 852, rozdziale 85295, paragrafie 2830) nie wykazała nieprawidłowości przy ich udzielaniu i rozliczaniu.

Prawidłowo prowadzono postępowania na podstawie art. 60 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej⁴, związane ze stwierdzeniem nabycia z mocy prawa własności nieruchomości lub ich części przez kościelne osoby prawne. Należycie wykonywano również zadania wynikające z art. 70a ww. ustawy, dotyczące nieodpłatnego przekazywania nieruchomości na rzecz kościelnych osób prawnych. Przed wydaniem sześciu decyzji o nabyciu nieruchomości, każdorazowo występowano do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa o zajęcie stanowiska w tej sprawie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wydawanie potwierdzeń przyjęcia powiadomień od władz kościelnych o utworzeniu, zmianach nazwy i siedziby, zmianie granic, połączeniu, podziale i zniesieniu kościelnej osoby prawnej oraz o zmianie osób sprawujących funkcje organu osoby prawnej i wydawanie zaświadczeń o posiadaniu osobowości prawnej

Opis stanu
faktycznego

1.1. Zadania polegające na przyjmowaniu powiadomień o utworzeniu, zmianach nazwy i siedziby, zmianie granic, połączeniu, podziale i zniesieniu kościelnej osoby prawnej oraz o zmianie osób sprawujących funkcje organu osoby prawnej oraz wydawaniu potwierdzeń ich przyjęcia realizowane były w Urzędzie w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców. Do zakresu działań tego Wydziału należała m.in. współpraca z kościołami i związkami wyznaniowymi, w szczególności m.in. prowadzenie spraw określonych w ustawach i przepisach wykonawczych dotyczących stosunków pomiędzy państwem a Kościołem Katolickim oraz innymi

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Tj. o utworzeniu, zmianach nazwy i siedziby, zmianie granic, połączeniu, podziale i zniesieniu kościelnej osoby prawnej oraz o zmianie osób sprawujących funkcje organu osoby prawnej.

⁴ Dz. U. z 2023 r., poz. 1966, dalej: ustawa o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

kościółami i związkami wyznaniowymi. W Urzędzie zadania te wykonywano na podstawie zapisów Zarządzenia Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu w Olsztynie nr 13 z 26 lipca 2023 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców (dalej: Regulamin Wydziału) oraz przyjętej praktyki, która polegała m.in. na analizowaniu treści powiadomienia oraz posiadanej w Urzędzie dokumentacji prowadzonej dla danego podmiotu (tzw. teczek)⁶, w której znajdowały się m.in. dane osoby umocowanej do reprezentowania podmiotu.

W okresie 2021-2023 do Urzędu wpłynęły łącznie 193 powiadomienia, z tego: 73 w 2021 r., 75 w 2022 r. i 45 w 2023 r. i w każdym przypadku wydano pisemne potwierdzenie jego otrzymania. Powiadomienia zostały złożone przez podmioty:

- Kościoła Katolickiego w 167 przypadkach,
- Kościoła Chrześcijan Baptystów w 11 przypadkach,
- Kościoła Zielonoświątkowego w trzech przypadkach,
- Polskiego Kościoła Autokefalicznego w pięciu przypadkach,
- Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w jednym przypadku,
- Kościoła Naturalnego, Kościoła Bożego w Polsce i Kościoła Chrześcijan Wiary Ewangelicznej w RP po dwa przypadki.

Dotyczyły one m.in. zmian personalnych na stanowisku proboszcza parafii, zmian członków Rady Zboru, powołania na urząd przełożonego domu zakonnego lub zmian adresów miejsc konsekrowanych. Potwierdzenia przyjęcia powiadomień wydawano na podstawie przepisów prawa regulujących stosunek państwa do kościołów⁷. W przypadku trzech powiadomień, które wpłynęły od jednostek niemających uregulowanego stosunku do państwa w drodze ustawowej, potwierdzenia wydano na podstawie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania⁸.

(akta kontroli str. 8-9, 13-41 i 281-284)

Analiza dokumentacji 15⁹ spraw spośród ww. powiadomień i potwierdzeń ich przyjęcia w Urzędzie wykazała m.in., że każde powiadomienie zawierało dane osoby umocowanej do reprezentowania podmiotu i byli nimi m.in. biskup, przełożona prowincjonalna, zastępca prezbitera naczelnego i kanclerz kurii. Do siedmiu powiadomień podmioty powiadamiające z własnej inicjatywy załączyły dokumenty (nie były one wymagane przez Urząd), takie jak m.in. dekrety, akt mianowania, uchwały i nominacja. Dyrektor Wydziału Kontroli Urzędu, działając z upoważnienia Wojewody wyjaśnił, że powiadamiający załączali je sami, a w pozostałych przypadkach analiza powiadomienia i teczek jednostek prowadzonych w Urzędzie nie budziły wątpliwości i nie prowadzono w tych sprawach postępowania wyjaśniającego. W przypadku jednej sprawy (nr SO-III.6140.141.2021) do powiadamiającego zwrócono się pisemnie o wyjaśnienie dotyczące organizacji parafii¹⁰. Spowodowane było to tym, że po przeprowadzonej analizie powiadomienia i informacji zawartych w teście parafii prowadzonej w Urzędzie powzięto wątpliwość co do jej struktury organizacyjnej, w związku z czym zaszła konieczność uzyskania dodatkowych wyjaśnień.

(akta kontroli str. 42-129)

⁶ Dokumentacja ta prowadzona była w teście odrębnej dla każdej jednostki odrębnie.

⁷ Np. ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego; ustawy z 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Chrześcijan Baptystów w Rzeczypospolitej Polskiej (ogłoszenie tekstu jednolitego Dz.U. z 2023 r. poz. 1874)

⁸ Dz.U. z 2023 r. poz. 265.

⁹ Po pięć z każdego roku objętego kontrolą NIK. Dobór próby losowy.

¹⁰ Sprawa SO-III.6140.141.2021.

Wpływ spraw w ww. zakresie rejestrowano w Urzędzie w spisie spraw „Nadzór nad związkami wyznaniowymi i kościołami” (oznaczenie teczki 6140), który zawierał m.in. takie dane jak: treść sprawy, od kogo wpłynęła (nazwa, siedziba), znak pisma, data wszczęcia sprawy i ostatecznego załatwienia oraz uwagi. Spis spraw nie był udostępniany żadnym osobom ani podmiotom. Wojewoda podał m.in., że Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji informował go, drogą mailową, o przyjęciu do wiadomości zmian w jednostkach organizacyjnych kościołów i innych związków wyznaniowych o zasięgu ogólnopolskim lub o zmianach w jednostkach, dla których jest on właściwy. Podał również, że zasady wymiany informacji pomiędzy Wojewodą a Ministerstwem nie były określone przepisem prawa bądź pismem okólnym Ministra. Korespondencja prowadzona była na ogólnych zasadach.

(akta kontroli str. 10, 12 i 684-689)

1.2. Zadania polegające na wydawaniu zaświadczeń o posiadaniu osobowości prawnej przez jednostki organizacyjne kościołów i innych związków wyznaniowych również realizowane były przez Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców. Zadania te wykonywano na podstawie zapisów Regulaminu Wydziału oraz przyjętej praktyki, która polegała m.in. na analizie posiadanych w Urzędzie danych, w tym o osobie umocowanej do reprezentowania podmiotu, wniosku o wydanie zaświadczenia oraz dowodu uiszczenia opłaty skarbowej. Wojewoda podał, że na potrzeby klientów, którzy składali wniosek osobiście, w celu ułatwienia im załatwienia sprawy, opracowany został „Wzór wniosku”, ale sprawy procedowane były po złożeniu każdego wniosku bez braków formalnych i fiskalnych. W okresie objętym kontrolą wydano łącznie 300 takich zaświadczeń, z tego: 99 w 2021 r., 95 w 2022 r. i 106 w 2023 r. Zaświadczenia te wydano podmiotom kościoła: Rzymskokatolickiego (256 zaświadczeń), Ewangelicko-Augsburskiego (19), Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego (10), Kościoła Prawosławnego (8), Kościoła Chrześcijan Baptystów (2), Kościoła Zielonoświątkowego (1) oraz innych kościołów i związków wyznaniowych (4). Zaświadczenia te wydano na podstawie art. 217 § 2 ust. 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹¹ (dalej: KPA), wszystkim podmiotom kościołów i innych związków wyznaniowych, które wystąpiły z wnioskiem o wydanie zaświadczenia, w tym posiadającym uregulowany stosunek do państwa w drodze ustawowej. Nie było przypadków odmowy wydania zaświadczenia.

(akta kontroli str. 8-9, 130-179, 281-284 i 684-689)

Analiza dokumentacji 15¹² spraw dotyczących wydania zaświadczeń o posiadaniu osobowości prawnej przez jednostki organizacyjne kościołów i innych związków wyznaniowych wykazała m.in., że:

- w siedmiu sprawach we wniosku do Urzędu wskazano cele pozyskania zaświadczenia tj. np. cele parafialne, urzędowe lub przedłożenie do aktu założycielskiego fundacji, zaś w pozostałych ośmiu interes prawny wnioskodawcy ustalony został, jak wyjaśnił Wojewoda, w toku prowadzonych w Urzędzie czynności związanych z wydaniem zaświadczenia,
- dokumentacja 11 wniosków zawierała informacje o organach, sposobie i zakresie reprezentacji kościelnej osoby prawnej; do trzech z nich załączono również dokumenty potwierdzające umocowanie do reprezentacji jednostki i były to: zaświadczenie z Kurii Archidiecezji Warmińskiej o przynależności parafii do Archidiecezji Warmińskiej i o posiadaniu osobowości prawnej oraz o organie tej osoby prawnej, dekret mianowania na dyrektora domu zakonnego

¹¹ Dz.U. z 2024 r. poz. 572.

¹² Po pięć z każdego roku objętego kontrolą NIK. Dobór próby losowy. W treści zbadanych wniosków nie wskazano wprost, że zaświadczenie ma zostać wydane w celu pozyskania pomocy z udziałów UE, w tym z funduszy UE.

i zaświadczenie Wizytatora Polskiej Prowincji o posiadaniu przez dom zakonny osobowości prawnej oraz o przełożonym domu.

- w żadnej ze spraw nie stwierdzono braków w dokumentacji,
- we wszystkich sprawach zaświadczenia wydano w terminie określonym w art. 217 § 3 KPA, tj. od dnia przyjęcia wniosku do 6 dni.

Z wyjaśnień Wojewody wynikało, że w sprawach pozyskania przedmiotowych zaświadczeń nie wymagano dołączenia do wniosku dokumentu wewnętrznego danego kościoła, a do trzech ww. spraw podmioty same wraz z wnioskiem dołączyły takie dokumenty. Dodał on również, że ww. wnioski bez tego rodzaju załączników nie budziły (na etapie analizy wniosku) wątpliwości i w związku z tym w sprawach tych nie prowadzono postępowań wyjaśniających. Wojewoda wyjaśnił ponadto, że był on jedynym organem (w zakresie swojej właściwości), który mógł potwierdzić, że jednostka organizacyjna kościoła i związku wyznaniowego posiada osobowość prawną i kto sprawuje funkcję organu tej jednostki. Wojewoda Warmińsko-Mazurski, na podstawie posiadanych danych, analizował każdy wniosek o wydanie zaświadczenia o posiadaniu osobowości prawnej przez kościelną osobę prawną. Na podstawie posiadanych danych organ ustalał, czy z wnioskiem o wydanie zaświadczenia wystąpiła osoba uprawniona, tj. pełniąca funkcję organu, a więc wykazująca interes prawny.

We wszystkich zbadanych sprawach wnioskodawcą były organy kościołów i związków wyznaniowych, a wydane zaświadczenia zawierały informacje o posiadaniu przez podmiot ubiegający się o jego wydanie osobowości prawnej oraz o organach, sposobie i zakresie reprezentacji kościelnej osoby prawnej. W każdym zbadanym przypadku Wojewoda wymagał od wnioskodawców uiszczenia opłaty skarbowej z tytułu wydania zaświadczenia.

(akta kontroli str. 180-280, 285-288 i 684-689)

Wpływ spraw w ww. zakresie rejestrowano w Urzędzie w spisie spraw „Nadzór nad przestrzeganiem wolności sumienia i wyznania” (oznaczenie teczki 6142), który zawierał m.in. takie dane jak: treść sprawy, od kogo wpłynęła (nazwa, siedziba), znak pisma, data wszczęcia sprawy i ostatecznego załatwienia oraz uwagi. Spis spraw nie był udostępniany żadnym osobom ani podmiotom.

(akta kontroli str. 10 i 12)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

OBSZAR

2. Udzielanie dotacji kościołom, innym związkom wyznaniowym, kościelnym osobom prawnym oraz niektórym związanym z nimi podmiotom

Opis stanu
faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą Wojewoda udzielił kościołom, innym związkom wyznaniowym lub kościelnym osobom prawnym 22 dotacje (w dziale 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85295, paragraf 2830) w łącznej kwocie 933,8 tys. zł¹³, z której

¹³ Kwota ta dotyczy wyłącznie dotacji udzielonych bezpośrednio przez Wojewodę, z wyłączeniem środków przekazywanych jednostkom podległym (dysponentom III stopnia), które opisane zostały w punkcie 2.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

beneficjenci dotacji wykorzystali 933,7 tys. zł (99,99% środków przyznanych). W poszczególnych badanych latach kwoty te kształtowały się następująco:

- 2021 r. – 392,7 tys. zł (kwota przyznana i wykorzystana w całości), co stanowiło 33,1% wydatkowanych na ten cel środków w łącznej kwocie 1 186,9 tys. zł,
- 2022 r. – 236,8 tys. zł (kwota przyznana i wykorzystana w całości) – 24,7% wydatkowanych na ten cel środków w łącznej kwocie 958,2 tys. zł,
- 2023 r. – 304,3 tys. zł (kwota przyznana i wykorzystana w 99,98%¹⁴) – 26,5% wydatkowanych na ten cel środków w łącznej kwocie 1 149,6 tys. zł.

Wszystkie te dotacje udzielone zostały osobom prawnym Kościoła Katolickiego, a ich beneficjentami były: Diecezja Elbląska, Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie, Caritas Diecezji Elbląskiej i Caritas Diecezji Elckiej. Zostały one udzielone na realizację następujących zadań:

- „Aktywizacja i przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych” – udzielono trzech dotacji w łącznej kwocie 46,2 tys. zł, która wykorzystana została w całości; w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą przyznane dotacje wyniosły: 13,9 tys. zł w 2021 r. (beneficjentem była Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie), 14,5 tys. zł w 2022 r. (Caritas Diecezji Elbląskiej) i 17,8 tys. zł w 2023 r. (Diecezja Elbląska).
- „Aktywizacja i przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych oraz kompleksowe wsparcie dla osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej, w tym dotkniętych dysfunkcją i kryzysem (edycja II)” – udzielono dwóch dotacji w 2021 r. w łącznej kwocie 57,1 tys. zł, z tego: 30,0 tys. zł Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie i 27,1 tys. zł Caritas Diecezji Elckiej; kwoty te wykorzystane zostały w całości.
- „Kompleksowe wsparcie dla osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej, w tym dotkniętych dysfunkcją i kryzysem” – udzielono ośmiu dotacji w łącznej kwocie 228,5 tys. zł, którą wykorzystano w całości. I tak:
 - w 2021 r. udzielono dwóch dotacji na łączną kwotę 60,0 tys. zł, tj. po 30,0 tys. zł Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie i Caritas Diecezji Elbląskiej (kwoty te wykorzystane zostały w całości),
 - w 2022 r. udzielono trzech dotacji na łączną kwotę 88,0 tys. zł, z tego: 30,0 tys. zł Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie, 30,0 tys. zł Caritas Diecezji Elbląskiej i 28,0 tys. zł Caritas Diecezji Elckiej (kwoty te wykorzystane zostały w całości),
 - w 2023 r. udzielono trzech dotacji na łączną kwotę 80,5 tys. zł, z tego: 31,6 tys. zł Diecezji Elbląskiej, 30,9 tys. zł Caritas Diecezji Elckiej i 18,0 tys. zł Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie (kwoty te wykorzystano w całości).
- „Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością” – udzielono 9 dotacji w łącznej kwocie 602,0 tys. zł, która wykorzystana została w całości. I tak:
 - w 2021 r. udzielono czterech dotacji na łączną kwotę 261,7 tys. zł, z tego: 120,0 tys. zł Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie, 76,5 tys. zł Caritas Diecezji Elckiej, 56,7 tys. zł Diecezji Elbląskiej i 8,5 tys. zł Caritas Diecezji Elbląskiej (kwoty te wykorzystane zostały w całości),
 - w 2022 r. udzielono dwóch dotacji na łączną kwotę 134,3 tys. zł, z tego: 120,0 tys. zł Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie i 14,3 tys. zł Caritas Diecezji Elbląskiej (kwoty te wykorzystane zostały w całości),

¹⁴ Nie wykorzystano kwoty 49,98 zł.

- w 2023 r. udzielono trzech dotacji na łączną kwotę 206,0 tys. zł, z tego: 111,0 tys. zł Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie, 76,2 tys. zł Caritas Diecezji Elckiej i 18,8 tys. zł Caritas Diecezji Elbląskiej (kwoty te wykorzystane zostały w całości).

(akta kontroli str. 289-302 i 331-334)

2.2. W latach 2021-2023 na zadania, w ramach których dotacje otrzymały kościoły, inne związki wyznaniowe lub kościelne osoby prawne (opisane w punkcie 2.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego), Wojewoda przyznał w formie dotacji środki w łącznej kwocie 3 362,7 tys. zł¹⁵ na podstawie 91 wniosków złożonych przez beneficjentów. Z ww. kwoty kościołom, innym związkom wyznaniowym lub kościelnym osobom prawnym przyznano 28,3% środków. Z przyznanych przez Wojewodę dotacji beneficjenci wykorzystali kwotę 3 294,7 tys. zł (98,0%). Podstawą prawną przyznania wszystkich ww. dotacji był art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹⁶ oraz art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁷.

(akta kontroli str. 289-296, 303-310 i 331-334)

2.3. W latach 2021-2023 Wojewoda przekazał dysponentom III stopnia, tj. Warmińsko-Mazurskiemu Kuratorowi Oświaty oraz Warmińsko-Mazurskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków, środki finansowe w łącznej kwocie 30 096,5 tys. zł na realizację programów i zadań, w ramach których dofinansowanie, w łącznej kwocie 9 069,8 tys. zł (30,1% środków przekazanych przez Wojewodę), otrzymały kościoły, inne związki wyznaniowe i kościelne osoby prawne. Łączna liczba beneficjentów realizujących ww. programy i zadania wyniosła 799, w tym 167 (20,9%) było beneficjentami kościelnymi. Z ww. kwoty 9 069,8 tys. zł przyznanej w formie dotacji beneficjentom kościelnym wykorzystane zostały środki w wysokości 9 068,6 tys. zł (99,99%).

(akta kontroli str. 289-296, 311-328 i 331-334 i 690-691)

2.3.1. Warmińsko-Mazurskiemu Kuratorowi Oświaty Wojewoda przekazał w okresie objętym kontrolą łącznie 16 057,2 tys. zł. Środki te przyznane zostały w formie dotacji łącznie 593 beneficjentom, w tym 29 beneficjentom kościelnym (4,9% ogółu), którym przyznano środki w łącznej kwocie 907,9 tys. zł (5,6% ogółu przyznanych środków). Beneficjenci ci wykorzystali łącznie 906,7 tys. zł (99,9% otrzymanych dotacji). W poszczególnych latach okresu objętego kontrolą wielkości te przedstawiały się następująco:

- w 2021 r. wysokość przekazanych środków wyniosła 5 072,6 tys. zł (158 beneficjentów), z czego dziewięciu beneficjentom kościelnym (5,7%) przyznano w formie dotacji 220,7 tys. zł (4,3%) – środki te wykorzystane zostały w całości,
- w 2022 r. wysokość przekazanych środków wyniosła 5 678,3 tys. zł (209 beneficjentów), z czego 10 beneficjentom kościelnym (4,8%) przyznano w formie dotacji 272,2 tys. zł (4,8%) – środki te wykorzystane zostały w całości,
- w 2023 r. wysokość przekazanych środków wyniosła 5 306,3 tys. zł (226 beneficjentów), z czego 10 beneficjentom kościelnym (4,4%) przyznano w formie dotacji 415,0 tys. zł (7,8%) – ze środków tych wykorzystano 413,8 tys. zł (99,7%).

¹⁵ Kwota ta dotyczy wyłącznie dotacji udzielonych bezpośrednio przez Wojewodę, z wyłączeniem środków przekazywanych jednostkom podległym (dysponentom III stopnia), które opisane zostały w punkcie 2.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

¹⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 901, ze zm.

¹⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 571; dalej: ustawa o działalności pożytku publicznego.

Przyznane przez Wojewodę środki przeznaczone zostały na następujące programy i zadania:

- „Narodowy program rozwoju czytelnictwa” – 317 beneficjentom przyznano łącznie 2 946,3 tys. zł, z czego 65,0 tys. zł (2,2% ogółu środków) przyznano dziewięciu beneficjentom kościelnym (przyznane środki zostały przez nich wykorzystane w całości).
- „Aktywna tablica” – 228 beneficjentom przyznano łącznie 7 825,5 tys. zł, z czego 145,0 tys. zł (1,8% ogółu środków) przyznano pięciu beneficjentom kościelnym (przyznane środki zostały przez nich wykorzystane w całości).
- „Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z województwa warmińsko-mazurskiego” – 48 beneficjentom przyznano łącznie 5 285,5 tys. zł, z czego 697,8 tys. zł (13,2% ogółu środków) przyznano 15 beneficjentom – ze środków tych wykorzystano 696,7 tys. zł (99,8%).

(akta kontroli str. 289-296, 317-328 i 331-334)

2.3.2. Warmińsko-Mazurskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków Wojewoda przekazał w okresie objętym kontrolą łącznie 14 039,3 tys. zł. Środki te przyznane zostały w formie dotacji łącznie 206 beneficjentom, w tym 138 beneficjentom kościelnym (67,0% ogółu), którym przyznano środki w łącznej kwocie 8 161,9 tys. zł (58,1% ogółu przyznanych środków) – zostały one przez beneficjentów wykorzystane w całości. W poszczególnych latach okresu objętego kontrolą wielkości te przedstawiały się następująco:

- w 2021 r. wysokość przekazanych środków wyniosła 3 374,2 tys. zł (62 beneficjentów), z czego 42 beneficjentom kościelnym (67,7%) przyznano w formie dotacji 1 890,8 tys. zł (56,0%) – środki te wykorzystane zostały w całości,
- w 2022 r. wysokość przekazanych środków wyniosła 4 290,5 tys. zł (78 beneficjentów), z czego 50 beneficjentom kościelnym (64,1%) przyznano w formie dotacji 2 875,5 tys. zł (67,0%) – środki te wykorzystane zostały w całości,
- w 2023 r. wysokość przekazanych środków wyniosła 6 374,6 tys. zł (66 beneficjentów), z czego 46 beneficjentom kościelnym (69,7%) przyznano w formie dotacji 3 395,6 tys. zł (53,2%) – środki te wykorzystane zostały w całości.

Przyznane przez Wojewodę środki przeznaczone zostały na następujące programy i zadania:

- „Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków usytuowanym na terenie województwa warmińsko-mazurskiego” – 197 beneficjentom przyznano łącznie 13 685,6 tys. zł, z czego 7 879,2 tys. zł (57,6% ogółu środków) przyznano 132 beneficjentom kościelnym (67,0%) – przyznane środki zostały przez nich wykorzystane w całości.
- „Konkurs otwarty na wsparcie realizacji zadań publicznych z zakresu ochrony dziedzictwa narodowego” (w 2021 r. i 2022 r.) – sześciu beneficjentom przyznano łącznie 104,8 tys. zł, z czego 63,3 tys. zł (60,4% ogółu środków) przyznano czterem beneficjentom kościelnym (66,7%) – przyznane środki zostały przez nich wykorzystane w całości.
- „Konkurs otwarty na wsparcie realizacji zadań publicznych z zakresu ochrony dziedzictwa narodowego oraz dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków usytuowanym na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (w 2023 r.) – trzem beneficjentom przyznano łącznie 248,9 tys. zł, z czego 219,4 tys. zł (88,1% ogółu środków)

przyznano dwóm beneficjentom kościelnym (66,7%) – przyznane środki zostały przez nich wykorzystane w całości.

(akta kontroli str. 289-296, 311-316 i 331-334 i 690-691)

2.4. Prócz dotacji opisanych w punktach 2.1.-2.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego w latach 2021-2023 Wojewoda nie przekazywał innych środków finansowych kościołom, innym związkom wyznaniowym lub kościelnym osobom prawnym z części budżetu państwa, której jest dysponentem lub z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 289-296 i 329-330)

2.5. W kontrolowanym okresie ze środków funduszy pozabudżetowych obsługiwanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego kościołom, innym związkom wyznaniowym lub kościelnym osobom prawnym przekazano łącznie 387,5 tys. zł, z tego:

- 120,0 tys. zł z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Środki te przekazane zostały przez Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty w Olsztynie osobom prawnym Kościoła Katolickiego, tj.: Akcji Katolickiej Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie (30,0 tys. zł), Zgromadzeniu Sióstr Benedyktynek Misjonarek (30,0 tys. zł) oraz Polskiej Prowincji Zakonu Pijarów (60,0 tys. zł). Podstawą prawną przekazania tych środków ww. podmiotom było rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie realizacji rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – „Laboratoria Przyszłości”¹⁸.
- 267,6 tys. zł z Funduszu Pomocy. Środki te przekazane zostały bezpośrednio przez Wojewodę trzem osobom prawnym Kościoła Katolickiego, tj.: Caritas Diecezji Ełckiej (50,0 tys. zł), Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie (62,2 tys. zł), Caritas Eparchii Olsztyńsko-Gdańskiej Kościoła Grekokatolickiego w Olsztynie (150,2 tys. zł) oraz Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Kętrzynie (5,2 tys. zł). Ze wszystkimi ww. podmiotami kościelnymi zawarte zostały umowy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa¹⁹.

(akta kontroli str. 335-339 i 369-370)

2.6. W latach 2021-2023, Warmińsko-Mazurski Kurator Oświaty w Olsztynie przekazał trzem stowarzyszeniom związanym z Kościołem Katolickim środki finansowe z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w łącznej kwocie 309,6 tys. zł. We wszystkich przypadkach podstawą prawną przekazania tych środków było rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie realizacji rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – „Laboratoria Przyszłości”. Oprócz ww. środków Wojewoda nie przekazywał innych środków finansowych podmiotom związanym z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi dotacji lub innych środków finansowych (z budżetu państwa, budżetu środków europejskich lub innych funduszy).

(akta kontroli str. 340-382)

2.7. Szczegółowym badaniem objęte zostały trzy dotacje udzielone przez Wojewodę w dziale 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85295 (paragraf 2830) na realizację zadania pn. „Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością” (edycje: 2021, 2022 i 2023). Udzielone zostały one:

¹⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 1643.

¹⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 583, ze zm.

- Diecezji Elbląskiej na zadanie pn. „Zapewnienie całodobowego pobytu z wyżywieniem bezdomnym kobietom i ich dzieciom” na kwotę 56,7 tys. zł, z terminem realizacji od 1 sierpnia do 31 grudnia 2021 r.,
- Caritas Archidiecezji Warmińskiej na zadanie pn. „Prowadzenie łaźni i jadalni dla bezdomnych” na kwotę 60,0 tys. zł, z terminem realizacji od 1 sierpnia do 31 grudnia 2022 r.,
- Caritas Diecezji Ełckiej na zadanie pn. „Bezpieczne schronienie” na kwotę 54,8 tys. zł, z terminem realizacji od 1 sierpnia do 31 grudnia 2023 r.

Analiza dokumentacji z przeprowadzonych przez Wojewodę konkursów ofert na kolejne edycje zadania w zakresie pomocy osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością wykazała, że w przypadku wszystkich trzech konkursów:

- zostały one ogłoszone na podstawie na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej²⁰ oraz art. 151 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²¹, zgodnie z ustalonymi na dany rok programami współpracy Wojewody z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego,
- miały one charakter otwarty, do składania wniosków o wsparcie zaproszone zostały podmioty uprawnione, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego; podmioty te obowiązywały jednakowe zasady ubiegania się o środki dotacji,
- warunki ubiegania się o dotację określone zostały w ogłoszeniach o konkursie, zamieszczonych na stronie internetowej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie urzędu; w warunkach tych nie przewidziano preferencji dla określonych grup beneficjentów,
- w ogłoszeniach o konkursie podana została procedura składania ofert, określone zostały zasady i kryteria przyznania dotacji, wskazano tryb i terminarz wyboru ofert oraz podano jakie oferty zostaną uznane za spełniające wymogi formalne; zasady i kryteria przyznania dotacji oraz wymogi formalne dotyczące ofert były jasne, precyzyjne i jednolite dla wszystkich beneficjentów,
- w ogłoszeniach wskazano w jaki sposób zadanie ma zostać zrealizowane, podano również maksymalną wielkość środków przeznaczonych przez Wojewodę na wykonanie zadań objętych konkursem (591,3 tys. zł – edycja 2021, 722,3 tys. zł – edycja 2022 i 500,0 tys. zł – edycja 2023),
- zasady podziału środków zostały ustalone i przekazane potencjalnym beneficjentom w ogłoszeniu o konkursie,
- wysokość dofinansowania dla poszczególnych beneficjentów ustalana była przez Zespół opiniujący (edycje 2021 i 2022) lub Komisję opiniującą (edycja 2023) w oparciu o zasady i kryteria dotacji określone w ogłoszeniach o konkursach,
- wszystkie trzy wnioski (oferty) ww. beneficjentów zostały złożone i ocenione zgodnie z ustalonymi w ogłoszeniach o konkursie regułami.

(akta kontroli str. 383-388, 397-402 i 413-418)

2.7.1. W konkursie „Pomoc bezdomnym i zagrożonym bezdomnością – edycja 2021” do Urzędu wpłynęło 13 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 598,9 tys. zł. Wszystkie te wnioski zostały ocenione pozytywnie i przyjęte do realizacji. Wartość dofinansowania ogółem wyniosła 591,3 tys. zł. Kwoty dofinansowania wnioskowane przed beneficjentów zostały proporcjonalnie pomniejszone ze względu na limit środków przeznaczonych przez Wojewodę na ten konkurs. Wszystkie wnioski były

²⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 1283.

²¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.

badane pod kątem spełniania kryteriów formalnych i finansowych określonych w ogłoszeniu o konkursie. W toku oceny poszczególnym wnioskom nie przyznawano punktów i nie tworzone listy rankingowej. Wytypowany do kontroli wniosek Diecezji Elbląskiej spełniał kryteria formalne i finansowe.

Umowa o wsparcie realizacji zadania publicznego (nr PS-VII.946.9.1.2021.B) zawarta została przez Wojewodę z Diecezją Elbląską w dniu 29 października 2021 r. Nie była ona po jej zawarciu aneksowana. Zawierała wszystkie elementy wymagane art. 151 ustawy o finansach publicznych. Celem dofinansowanego zadania było zapewnienie całodobowego pobytu z wyżywieniem bezdomnym kobietom i dzieciom.

(akta kontroli str. 383-396)

2.7.2. W konkursie „Pomoc bezdomnym i zagrożonym bezdomnością – edycja 2022” do Urzędu wpłynęło 15 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 672,0 tys. zł. Jedenaście wniosków na kwotę 485,0 tys. zł ocenionych zostało pozytywnie i przyjęto je do realizacji, zaś cztery wnioski zostały odrzucone ze względu na to, że nie spełniały kryteriów formalnych. Wartość dofinansowania ogółem wyniosła 485,0 tys. zł. Wszystkie wnioski były badane pod kątem spełniania kryteriów formalnych i finansowych określonych w ogłoszeniu o konkursie. W toku oceny poszczególnym wnioskom nie przyznawano punktów i nie tworzone listy rankingowej. Wytypowany do kontroli wniosek Caritas Archidiecezji Warmińskiej spełniał kryteria formalne i finansowe.

Umowa o wsparcie realizacji zadania publicznego (nr PS-VII.946.10.13.2022.B) zawarta została przez Wojewodę z Caritas Archidiecezji Warmińskiej w dniu 7 listopada 2022 r. Nie była ona po jej zawarciu aneksowana. Zawierała wszystkie elementy wymagane art. 151 ustawy o finansach publicznych. Celem dofinansowanego zadania było prowadzenie łaźni i jadalni dla bezdomnych.

(akta kontroli str. 397-412)

2.7.3. W konkursie „Pomoc bezdomnym i zagrożonym bezdomnością – edycja 2023” do Urzędu wpłynęło 12 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 540,9 tys. zł. Jedenaście wniosków na kwotę 520,4 tys. zł ocenionych zostało pozytywnie i przyjęto je do realizacji. Jeden wniosek, na kwotę 11,6 tys. zł, został odrzucony ze względu na to, że wnioskodawca niedostatecznie uzasadnił wynagrodzenie koordynatora zadania, w związku z czym koszt ten został odrzucony, a w konsekwencji cały wniosek nie spełniał wymaganych kryteriów konkursowych. Wartość dofinansowania ogółem wyniosła 500,0 tys. zł. Kwoty dofinansowania wnioskowane przed beneficjentów zostały proporcjonalnie pomniejszone ze względu na limit środków przeznaczonych przez Wojewodę na ten konkurs. Wszystkie wnioski były badane pod kątem spełniania kryteriów formalnych i finansowych określonych w ogłoszeniu o konkursie. W toku oceny poszczególnym wnioskom nie przyznawano punktów i nie tworzone listy rankingowej. Wytypowany do kontroli wniosek Caritas Diecezji Elckiej spełniał kryteria formalne i finansowe.

Umowa o wsparcie realizacji zadania publicznego (nr PS-VII.946.7.12.2023.B) zawarta została przez Wojewodę z Caritas Diecezji Elckiej w dniu 27 września 2023 r. Nie była ona po jej zawarciu aneksowana. Zawierała wszystkie elementy wymagane art. 151 ustawy o finansach publicznych. Celem dofinansowanego zadania było prowadzenie schroniska dla osób bezdomnych w Elku.

(akta kontroli str. 413-428)

2.7.4. W wszystkich trzech ww. umowach (opisanych w podpunktach 2.7.1.-2.7.3.) nie zostały określone zasady kwalifikowalności wydatków ze względu na to, że zasady te szczegółowo określone zostały w ogłoszeniach o konkursie. W odniesieniu do przyznanych środków postanowiono, że zostaną one przekazane na rachunki

bankowe Zleceniobiorców, którzy zobowiązali się do prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej zadania publicznego, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²², w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych. W umowie tych określone zostały również obowiązki sprawozdawcze Zleceniobiorców oraz zasady rozliczenia przyznanych środków. Dotyczyły one m.in. tego, że:

- Zleceniodawca może wezwać do złożenia sprawozdania częściowego z wykonywania zadania publicznego, a sprawozdanie to powinno zostać dostarczone w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania,
- sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego powinno zostać sporządzone w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania, tj. odpowiednio do: 30 stycznia 2022 r., 30 stycznia 2023 r. i 30 stycznia 2024 r.,
- jeżeli dany koszt, finansowany z dotacji lub wkładu własnego, wykazany w sprawozdaniu z realizacji zadania nie jest równy z kosztem określonym w odpowiedniej pozycji kosztorysu, to uznaje się go za zgodny z kosztorysem wtedy, gdy zmian dokonano zgodnie z zapisami §2 ust. 4-6 umowy,
- przekroczenie limitów, o których mowa w §2 ust. 4-5 umowy oraz limitu, o którym mowa w §2 ust. 6 umowy bez zgody Zleceniodawcy uważa się za wykorzystanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem,
- Zleceniodawca ma prawo żądać, aby Zleceniobiorca w wyznaczonym terminie przedstawił dodatkowe informacje i wyjaśnienia do sprawozdania.

W umowach tych określone zostały również warunki dotyczące zwrotu środków dotacji. Ustalono, że niewykorzystaną część dotacji Zleceniobiorcy mają obowiązek zwrócić w terminie 15 dni od dnia zakończenia realizacji zadania (tj. odpowiednio do: 15 stycznia 2022 r., 15 stycznia 2023 r. i 15 stycznia 2024 r.), zaś od niewykorzystanej kwoty dotacji zwróconej po terminie naliczane będą odsetki jak dla zaległości podatkowych. Postanowiono również, że od kwot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości naliczane będą odsetki zgodnie z przepisami o finansach publicznych, w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. W umowach tych przewidziano również warunki rozwiązania umowy za porozumieniem stron oraz warunki odstąpienia od umowy przez Zleceniobiorców, jak również przez Zleceniodawcę.

Analiza dokumentacji dotyczącej udzielenia ww. dotacji wykazała ponadto, że:

- Wojewoda zgodnie z ww. umowami i obowiązującymi regulacjami przekazywał środki i monitorował ich wykorzystanie. Środki dotacji przekazane zostały beneficjentom (Diecezji Elbląskiej, Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie i Caritas Diecezji Ełckiej) w wysokościach i terminach wynikających z umów. Monitorowanie zadania, ze względu na jego charakter, odbywało się na bieżąco poprzez bezpośrednie kontakty pracowników Wydziału Polityki Społecznej Urzędu z pracownikami beneficjentów.
- Udzielone dotacje zostały przez beneficjentów rozliczone prawidłowo i rzetelnie. Stwierdzono bowiem, że:
 - sprawozdania z realizacji zadań zostały przez beneficjentów sporządzone zgodnie z ustalonymi regułami i złożone do Urzędu w wymaganym terminie; były one kompletne i należycie udokumentowano w nich wykorzystanie środków,

²² Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.; dalej: ustawa o rachunkowości.

- sprawozdania były w Urzędzie weryfikowane z wykorzystaniem załączonych przez beneficjentów zestawień faktur; weryfikowana była zgodność faktycznie poniesionych wydatków z zakładanym planem (zgodność z umową) w poszczególnych pozycjach kosztów; sprawdzano również kwoty przesunięć pomiędzy poszczególnymi pozycjami kosztorysu i czy nie przekraczały one dopuszczalnego limitu 10%; na podstawie zestawień faktur weryfikowano wysokość wydatków w poszczególnych pozycjach kosztorysu oraz ich zasadność,
 - przy weryfikacji sprawozdań i akceptacji rozliczeń przestrzegane były postanowienia zawartych umów i obowiązujące w tym zakresie uregulowania wewnętrzne,
 - weryfikacja sprawozdań potwierdziła, że beneficjenci przyznane środki wykorzystali w pełnej wysokości i wydatkowali je terminowo i zgodnie z przeznaczeniem,
 - zatwierdzenie rozliczeń dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym nastąpiło w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.
- Przyznane dofinansowanie zostało wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem; beneficjenci osiągnęli założone cele i rezultaty zadania.

(akta kontroli str. 383-428)

2.7.5. W okresie objętym kontrolą pracownicy Urzędu przeprowadzili u beneficjentów lub w miejscu realizacji dotowanego zadania trzy kontrole dotacji udzielonych przez Wojewodę w dziale 852, rozdział 85295 (jedną w 2022 r. i dwie w 2023 r.). Żadna z tych kontroli nie dotyczyła beneficjenta będącego kościołem, innym związkiem wyznaniowym lub kościelną osobą prawną. W każdej z tych kontroli beneficjenci otrzymali oceny pozytywne z uchybieniami. W ich wyniku nie formułowano zaleceń pokontrolnych. Nie było też podstaw do rozwiązania umów dotacji.

(akta kontroli str. 429-432)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

OBSZAR

3. Gospodarowanie nieruchomościami należącymi do zasobu Skarbu Państwa w zakresie dotyczącym kościołów, innych związków wyznaniowych, kościelnych osób prawnych oraz niektórych związanych z nimi podmiotów

3.1. W ramach sprawowanego nadzoru nad realizacją przez starostów zadań z zakresu gospodarowania nieruchomościami należącymi do zasobu Skarbu Państwa, Wojewoda przeprowadził w okresie objętym kontrolą 21 kontroli, w tym sześć w 2021 r., siedem w 2022 r. oraz osiem w 2023 r. W ramach tych kontroli, przeprowadzonych w 19 (z 21) powiatach w województwie warmińsko-mazurskim, stwierdzono nieprawidłowości polegające m.in. na niedokonywaniu aktualizacji opłat z tytułu trwałego zarządu oraz użytkowania wieczystego, podawania niepełnych informacji o nieruchomościach przeznaczonych do sprzedaży oraz naruszania KPA. W odpowiedziach na zalecenia sformułowane po kontrolach, jednostki objęte kontrolami poinformowały o ich realizacji.

Ponadto, w ramach wykonywania zadań nadzorczych nad realizacją zadań z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa, pismem z 14 lutego 2022 r. Wojewoda wystąpił do jednostek samorządu terytorialnego informując o braku konieczności stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych²³ w odniesieniu do wyłaniania biegłego na potrzeby postępowań prowadzonych na podstawie KPA.

(akta kontroli str. 433-512)

3.2. W okresie objętym kontrolą Wojewoda nie prowadził spraw związanych z wydawaniem zgód na:

- odraczanie lub rozkładanie na raty należności oraz umarzanie należności pieniężnych z tytułu gospodarowania nieruchomościami, mającymi charakter cywilnoprawny przypadającymi Skarbowi Państwa od kościołów, innych związków wyznaniowych i kościelnych osób prawnych (na podstawie art. 12a ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami²⁴),
- dokonanie darowizny nieruchomości stanowiącej przedmiot własności Skarbu Państwa na rzecz kościołów, innych związków wyznaniowych i kościelnych osób prawnych (art. 13 ust. 2a ustawy o gospodarce nieruchomościami),
- zmianę warunków umowy darowizny na rzecz kościołów, innych związków wyznaniowych lub kościelnych osób prawnych (art. 13 ust. 2b ustawy o gospodarce nieruchomościami),
- zbycie na rzecz kościołów, innych związków wyznaniowych i kościelnych osób prawnych nieruchomości wchodzących w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa lub nabycie takich nieruchomości, w tym odstępowanie od trybu przetargowego oraz udzielanie bonifikat (art. 23 ust. 1 pkt 7, art. 37 ust. 3 pkt 1 oraz art. 68 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami),
- zawarcie umów dzierżawy, najmu, użyczenia i oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości wchodzących w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa z kościołami, innymi związkami wyznaniowymi i kościelnymi osobami prawnymi (art. 23 ust. 1 pkt 7a ustawy o gospodarce nieruchomościami), nie wystąpiły także przypadki wyrażenia lub odmowy wyrażenia przez Wojewodę zgód na odstąpienie od obowiązku przetargowego zawarcia umów użytkowania, najmu lub dzierżawy na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony dotyczących zawarcia umów z kościołami, innymi związkami wyznaniowymi lub kościelnymi osobami prawnymi,
- sprzedaż użytkownikowi wieczystemu będącemu kościołem, innym związkiem wyznaniowym lub kościelną osobą prawną nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa (art. 32 ust. 1a ustawy o gospodarce nieruchomościami).

(akta kontroli str. 436-443)

3.3. W okresie objętym kontrolą Wojewoda nie otrzymywał od starostów informacji o umowach oraz innych czynnościach prawnych związanych z obrotem nieruchomościami Skarbu Państwa w zakresie dotyczącym kościołów, innych związków wyznaniowych oraz kościelnych osób prawnych (na podstawie art. 23 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami).

(akta kontroli str. 513-516)

3.4. Wojewoda nie korzystał z możliwości wystąpienia o przekazanie informacji o nieruchomościach, które mogą służyć wykonywaniu zadań określonych w przepisach ustawy o gospodarce nieruchomościami w zakresie nieruchomości

²³ Dz. U. z 2024 r., poz. 1320.

²⁴ Dz. U. z 2024 r., poz. 1145.

wykorzystywanych przez kościoły, inne związki wyznaniowe i kościelne osoby prawne.

(akta kontroli str. 513-516)

3.5. Zarządzeniem nr 222 z 25 czerwca 2024 r. Wojewoda określił zasady przeznaczania do sprzedaży nieruchomości gruntowych Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste oraz szczegółowych wytycznych sprzedaży nieruchomości gruntowych na rzecz ich użytkowników. Określono w nim m.in. warunki sprzedaży nieruchomości, a także szczegółowe wytyczne sprzedaży nieruchomości gruntowych na rzecz ich użytkowników wieczystych. Zarządzenie to nie określało szczegółowych zasad i wytycznych dotyczących sprzedaży nieruchomości gruntowych kościołom, innym związkom wyznaniowym oraz kościelnym osobom prawnym. Było ono poprzedzone zarządzeniem nr 29 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z 23 stycznia 2024 r.

Wojewoda wyjaśnił, że w okresie pomiędzy wejściem w życie (31 sierpnia 2023 r.) obowiązku uregulowania zasad, a wydaniem przez Wojewodę zarządzenia nr 29 (23 stycznia 2024 r.) organ dokonywał roboczych ustaleń, analiz oraz konsultował się telefonicznie z nadzorowanymi przez Wojewodę jednostkami w kwestii m.in. dat ustanowienia użytkowania wieczystego. Ponadto, we wrześniu 2023 r. odbyło się spotkanie w Ministerstwie Rozwoju i Technologii z przedstawicielami urzędów wojewódzkich w przedmiocie zmian jakie wprowadziła ustawa z dnia 26 maja 2023 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa, ustawy o gospodarce nieruchomościami, ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych oraz niektórych innych ustaw²⁵. Uregulowanie w styczniu 2024 r. zasad przeznaczania do sprzedaży nieruchomości gruntowych Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste na rzecz ich użytkowników, podyktowane było w szczególności analizą elementów wymienionych w pkt 1-6 art. 32 ust. 1b ustawy o gospodarce nieruchomościami.

(akta kontroli str. 439 i 684-689)

3.6. W okresie objętym kontrolą Wojewoda nie realizował zadań z zakresu:

- przyznawania, w odniesieniu do nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, w drodze zarządzenia, pierwszeństwa w nabywaniu lokali ich najemcom lub dzierżawcom będącym kościołami, innymi związkami wyznaniowymi lub kościelnymi osobami prawnymi (art. 34 ust. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami),
- składania do starostów wniosków o przekazanie nieruchomości z zasobu nieruchomości Skarbu Państwa na cel wskazany we wniosku, związany z działalnością kościoła, innego związku wyznaniowego lub kościelnej osoby prawnej (art. 58a ustawy o gospodarce nieruchomościami),
- udzielania bonifikat od pierwszej opłaty lub od opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości dla kościołów, innych związków wyznaniowych lub kościelnych osób prawnych (art. 73 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami),
- wydawania zgód na udzielenie bonifikaty od opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu, dotyczących nieruchomości wykorzystywanych przez kościoły, inne związki wyznaniowe lub kościelne osoby prawne (art. 84 ust. 3 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami).

(akta kontroli str. 433-435, 518-519)

²⁵ Dz. U. z 2023 r., poz. 1463.

3.7. W okresie objętym kontrolą Wojewoda wydał cztery decyzje na podstawie art. 60 ust. 5 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego, stwierdzające nabycie z mocy prawa własności nieruchomości lub ich części przez kościelne osoby prawne (wszystkie decyzje z 2022 r.). W latach 2021-2023 nie wystąpiły przypadki wydania odmownych decyzji w tym zakresie. W Urzędzie nie obowiązywały wytyczne (procedury) weryfikacji wniosków w sprawie stwierdzenia nabycia prawa własności nieruchomości lub ich części przez kościelne osoby prawne.

Analiza czterech ww. decyzji wykazała, że:

- w każdym przypadku postępowania wszczęte zostały z urzędu w związku z wpływem do Wojewody pism starostów lub wójtów dotyczących rozważenia wydania decyzji stwierdzającej nabycie z mocy prawa własności nieruchomości w odniesieniu do kościelnej osoby prawnej (dwukrotnie Rzymskokatolickiej Parafii Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Farynach, Rzymskokatolickiej Parafii św. Jana Nepomucena w Wielbarku oraz Rzymskokatolickiej Parafii Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Skolitach),
- w trzech z ww. przypadków Starosta Powiatu Szczycieńskiego we wnioskach wskazał, że nieruchomości znajdują się w użytkowaniu wieczystym kościelnych osób prawnych, a są wykorzystywane jako cmentarze lub są zabudowane budynkiem katechetycznym; w jednym przypadku Wójt Gminy Świątki wniósł do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody Olsztyńskiego z 1991 r. o stwierdzeniu nabycia z mocy prawa przedmiotowej nieruchomości przez Gminę Świątki; w wyniku stwierdzenia nieważności decyzji Wojewoda wszczął postępowanie w sprawie wydania decyzji o nabyciu z mocy prawa przedmiotowej nieruchomości przez kościelną osobę prawną,
- łączna powierzchnia nieruchomości objętych czterema decyzjami wyniosła 2,0594 ha (od 0,1 ha do 1,3125 ha),
- w żadnym z czterech przypadków nie szacowano wartości nieruchomości,
- przed wydaniem decyzji o stwierdzeniu nabycia nieruchomości z mocy prawa, w Urzędzie analizie podlegały m.in. wypisy z rejestru gruntów, wypisy z księgi wieczystej, dokumentacja dotycząca oddania terenu w użytkowanie wieczyste, zapytania kierowane do wójtów gmin o faktycznym sposobie wykorzystywania nieruchomości,
- postępowania prowadzone były zgodnie z postanowieniami art. 35 § 3 i 36 § 1 KPA,
- decyzje wydane zostały z upoważnienia Wojewody przez Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców w Urzędzie.

(akta kontroli str. 520-543)

3.8. W latach 2021-2022 do Wojewody wpłynęło 12 wniosków o nieodpłatne przekazanie nieruchomości na podstawie art. 70a ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego, w tym sześć w 2021 r.²⁶ oraz sześć w 2022 r.²⁷. W 2023 r. wnioski takie nie wpłynęły do Wojewody. W 2021 r. wpłynęły wnioski od:

- Eparchii Olsztyńsko-Gdańskiej Kościoła Greckokatolickiego w Olsztynie o przekazanie 50 ha; uzasadnieniem wniosku było nieposiadanie żadnych gruntów (wniosek z 8 lutego 2021 r.),
- Domu Zakonnego Towarzystwa Salezjańskiego w Tolkmicku o przekazanie 5 ha gruntów; wniosek uzasadniono faktem, że wnioskodawca nie posiada żadnych

²⁶ Z czego pięć wniosków przekazanych z Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa – dalej: KOWR, w tym jeden z 2020 r.

²⁷ Z czego pięć z KOWR, w tym po dwa z 2020 r. i 2021 r.

- gruntów rolnych i nigdy wcześniej nie ubiegał się o ich posiadanie (wniosek z 30 marca 2021 r.),
- Rzymskokatolickiej Parafii Krzyża Świętego w Krekolach o przekazanie 4,04 ha; wskazano, że Parafia dotychczas otrzymała 10,96 ha, a wnioskowana powierzchnia stanowi uzupełnienie do 15 ha (wniosek z 30 lipca 2021 r.),
 - Parafii Greckokatolickiej pw. Świętego Włodzimierza i Olgi w Pęciszewie o przekazanie 15 ha nieruchomości; w uzasadnieniu wskazano, że Parafia dotychczas nie otrzymała gruntów (wniosek z 28 lipca 2021 r.),
 - Rzymskokatolickiej Parafii pw. Najświętszej Marii Panny Matki Kościoła w Gołdapi o przekazanie gruntów rolnych (bez wskazania powierzchni); w uzasadnieniu podano, że Parafia otrzymała 5,8174 ha gruntów i ma prawo wnieść o dodatkowe nieodpłatne przekazanie gruntów rolnych (wniosek z 15 listopada 2021 r.),
 - Domu Zakonnego Prowincji Warszawskiej Zgromadzenia Najświętszego Odkupiciela w Braniewie o przekazanie gruntów o powierzchni 33,72 ha; w uzasadnieniu podano m.in., że Dom Zakonny spełnia przesłanki działalności charytatywno-opiekuńczej, a łącznie Prowincja otrzymała 16,2792 ha, stąd wniosek o przekazanie gruntów o powierzchni 33,72 ha (wniosek z 8 października 2020 r., przekazany do Wojewody z KOWR 13 grudnia 2021 r.).

Wnioski z 2022 r. wpłynęły od:

- proboszcza trzech parafii (w Bażynach, Chwałęcinie oraz Osetniku) o przekazanie „brakującej powierzchni gruntów rolnych”; we wniosku wskazano również, że Parafia w Bażynach przekazała nieodpłatnie grunty na rzecz Gminy Orneta (wniosek z 30 listopada 2021 r., przekazany do Wojewody z KOWR 31 stycznia 2022 r.),
- Domu Zakonnego Towarzystwa Salezjańskiego w Elku o przekazanie 50 ha gruntów; w uzasadnieniu wskazano, że Dom nie posiada żadnych gruntów rolnych i nigdy wcześniej nie ubiegał się o nieruchomości na podstawie art. 70a ustawy (wniosek z 24 stycznia 2022 r.),
- Domu Zakonnego Prowincji Warszawskiej Zgromadzenia Najświętszego Odkupiciela w Braniewie o przekazanie dwóch działek o powierzchni 20 ha; w uzasadnieniu podano m.in., że przyznanie nieruchomości w sposób istotny przyczyni się do kontynuacji prowadzonej społecznie użytecznej działalności z korzyścią dla osób potrzebujących pomocy (wniosek z 20 października 2020 r., wpłynął do Wojewody z KOWR 27 stycznia 2022 r.),
- Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny w Kętrzynie o przekazanie dwóch działek o powierzchni 3,96 i 1 ha (na współdział ze Zgromadzeniem w Nidzicy); w uzasadnieniu podano m.in., że Dom Zakonny nie posiada i nie otrzymał dotychczas gruntów na podstawie art. 70a ustawy (wniosek z 25 czerwca 2022 r.),
- Domu Zakonnego Towarzystwa Boskiego Zbawiciela w Węgorzewie o przekazanie dziewięciu działek; w uzasadnieniu wskazano, że grunty będą służyć prowadzeniu działalności duszpastersko-charytatywnej, a dotychczas nie ubiegano się o ich przekazanie (wniosek z 4 grudnia 2020 r., wpłynął do Wojewody z KOWR 20 stycznia 2022 r.),
- Domu Zakonnego Towarzystwa Boskiego Zbawiciela w Wilkasach o przekazanie dwóch działek o łącznej powierzchni 18,069 ha; uzasadnieniem było prowadzenie działalności duszpastersko-charytatywnej (wniosek z 11 stycznia 2021 r., wpłynął do Wojewody z KOWR 26 stycznia 2022 r.).

(akta kontroli str. 544-577)

3.9. W Urzędzie nie obowiązywały wewnętrzne procedury, zalecenia lub wytyczne dotyczące prowadzenia spraw związanych z rozpatrywaniem wniosków o nieopłatne przekazywanie nieruchomości na podstawie art. 70a ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego. W ramach procedowania spraw w tym zakresie, w Urzędzie m.in.:

- po otrzymaniu wniosku o przekazanie nieruchomości, analizowane były ewentualne przypadki dotyczące otrzymania przez wnioskodawcę nieruchomości rolnych, a także załączone dokumentacje dotyczące przedłożonych wypisów z ewidencji gruntów,
- w przypadku określenia we wniosku jedynie powierzchni nieruchomości (bez podania konkretnej nieruchomości), Wojewoda występował do KOWR o zajęcie stanowiska oraz wskazanie gruntów, które mogłyby być przedmiotem przekazania,
- występowano każdorazowo do KOWR o wyrażenie zgody na przekazanie nieruchomości.

(akta kontroli str. 513-517)

3.10. W okresie objętym kontrolą Wojewoda wydał dziewięć decyzji na podstawie art. 70a ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego (po trzy w każdym z badanych lat), w tym sześć decyzji o nieodpłatnym przekazaniu nieruchomości (trzy w 2021 r., jedną w 2022 r. oraz dwie w 2023 r.). Analiza decyzji o nieodpłatnym przekazaniu nieruchomości wykazała, że:

- wnioskodawcami były kościelne osoby prawne, w jednym przypadku reprezentowane przez pełnomocnika,
- w każdym przypadku Wojewoda wystąpił do KOWR o wyrażenie zgody na nieodpłatne przekazanie wnioskowanej nieruchomości, w każdym przypadku taką zgodę uzyskano,
- w przypadku niewskazania we wniosku danych identyfikujących działkę oraz powierzchnię (cztery wnioski zakończone wydaniem decyzji o przekazaniu gruntów), Wojewoda występował do KOWR (wcześniej Agencji Nieruchomości Rolnych) o wskazanie gruntu, który mógłby być przekazany wnioskodawcy,
- przed wydaniem decyzji o nieodpłatnym przekazaniu nieruchomości w Urzędzie weryfikowano ewentualne wcześniejsze otrzymanie gruntów na podstawie art. 70a ww. ustawy w związku z określonym w ustępie 2 tego artykułu limitem powierzchni gruntów, a także analizowano załączone (w dwóch przypadkach) do wniosków wypisy z rejestru gruntów o posiadanych już nieruchomościach; w czterech pozostałych przypadkach uwzględniano zamieszczone we wnioskach oświadczenia o nieposiadaniu gruntów,
- w każdym przypadku nieodpłatne przekazanie nieruchomości dokonane zostało dla jednej prawnej osoby kościelnej, której przekazano w całości nieruchomość,
- decyzje podpisywane były z upoważnienia Wojewody przez Dyrektora Wydziału Infrastruktury i Geodezji Urzędu,
- wielkość przekazanych nieruchomości wynosiła od 0,3903 ha do 25,0616 ha (łącznie 39,8575 ha), w żadnym przypadku nie została przekroczona wielkość przekazanej nieruchomości dla danej kategorii podmiotów, o której mowa w art. 70a ust. 2 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego,
- w księgach wieczystych przekazanych nieruchomości: w jednym przypadku ujawniono jako właściciela katolicką osobę prawną, w czterech KOWR lub Agencję Nieruchomości Rolnych (lub poprzednio: Agencję Własności Rolnej) z wpisem w dziale III prawa, ograniczenia, roszczenia o niezgodności treści księgi z rzeczywistym stanem prawnym na rzecz kościelnych osób prawnych, zaś

w jednym przypadku – w dziale II wpisano Skarb Państwa Agencję Nieruchomości Rolnych OT w Olsztynie, bez wskazania zapisów dziale III.

W przypadku wydania decyzji o odmowie nieodpłatnego przekazania nieruchomości (trzy przypadki):

- powodem wydania decyzji o odmowie przekazania gruntów były postanowienia KOWR, w których brak wyrażenia zgody na nieodpłatne przekazanie argumentowano głównie: możliwością sprzedaży nieruchomości objętej wnioskiem, zawarciem umowy dzierżawy na przedmiotowy grunt, ustaleniem lokalizacji inwestycji celu publicznego na nieruchomości, a także przekroczeniem limitu obszarowego dopuszczonego przez ustawę (15 ha),
- nie wystąpiły przypadki wydania decyzji o odmowie przekazania nieruchomości bez wcześniejszego wystąpienia o zgodę do KOWR,
- w jednym przypadku postanowienie KOWR zostało zaskarżone do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi; po utrzymaniu w mocy tego postanowienia (niezaskarżenie do WSA) oraz przekazaniu informacji do Urzędu, Wojewoda wydał decyzję o odmowie nieodpłatnego przekazania nieruchomości,

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. w Urzędzie pozostawało w toku 21 spraw z zakresu wydania przez Wojewodę decyzji na podstawie art. 70a ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego. Spośród tej liczby:

- 20 postępowań nie zostało zakończonych z uwagi na oczekiwanie na wydanie postanowienia przez KOWR dotyczącego wyrażenia zgody na nieodpłatne przekazanie nieruchomości,
- jedno postępowanie zakończone zostało wydaniem decyzji o nieodpłatnym przekazaniu nieruchomości (5 lutego 2024 r.).

(akta kontroli str. 578-682)

3.11. W okresie objętym kontrolą Wojewoda nie prowadził spraw i nie wydawał rozstrzygnięć z zakresu gospodarowania nieruchomościami, dotyczących niektórych podmiotów związanych z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi, tj. organizacji kościelnych i wyznaniowych działających z aprobatą kościoła lub związku wyznaniowego albo powiązanych z nimi.

(akta kontroli str. 683)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Olsztyn, dnia 28 listopada 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie

p.o. Wicedyrektor

Bartosz Kościukiewicz

Kontrolerzy

Piotr Górny

Doradca techniczny

.....
(podpis)

Emilia Wasilewska
Starszy inspektor k.p.

.....
(podpis)

Piotr Wanic
Doradca ekonomiczny

.....
(podpis)

.....
(podpis)